

ER IS GENOEG VOOR IEDEREEN

SP-voorstel voor een eerlijke verdeling van de lasten in Rotterdam

Er is genoeg voor iedereen

SP-voorstel voor een eerlijke verdeling van de lasten in Rotterdam

Inleiding

De Franse econoom Thomas Piketty heeft met zijn gedegen onderzoek en zijn boek 'Kapitaal in de 21ste eeuw' veel debat op gang gebracht over ongelijkheid en tweedeling. Zijn data en conclusies worden door velen enthousiast omarmd als een aansporing om te komen tot een trendbreuk in de richting van een eerlijker verdeling van vermogen en inkomen. Anderen vechten zowel zijn gegevens als conclusies aan.

De SP in Rotterdam deelt de conclusies van Piketty. We zien om ons heen dat ook in onze stad de tweedeling groeit. We zien dat als de grootste bedreiging voor een leefbare en solidaire stad. We zien dat als de grootste bedreiging voor elke vorm van een 'wij'-samenleving.

De tweedeling groeit. Met aan de ene kant een relatief klein deel van de Rotterdammers die weinig last heeft gehad van de crisis. Maar voor wie het ook geen aantrekkelijk perspectief kan zijn om te leven in een stad waarin een flink deel van de stadgenoten door de bodem zakt, steeds grotere schuldenproblemen kent, de woonlasten niet meer kan betalen en niet meer mee kan doen in het publieke leven van onze stad.

Ook voor wie het niet eens is met Piketty spreken de cijfers over Rotterdam voor zich. Bijna een op de vijf (18 procent) Rotterdamse kinderen tot en met 17 jaar groeit op in armoede. 65.000 Rotterdammers zijn arm. Dat is

11,6 procent van alle Rotterdammers, volgens SCP en CBS in het meest recente 'Armoedesignalement'¹. De 'Voedselbanken Nederland Regio Rotterdam' verstrekken volgens de eigen website wekelijks ruim 7600 voedselpakketten aan gezinnen die hiervoor in aanmerking komen. Meer dan 1 op de 5 Rotterdamse huishoudens kampt met problematische schulden, met alle sociale en psychische problemen van dien.

De conclusie van het recente onderzoek 'Inzoomen op betaalbaarheid, woonlasten in de regio Rotterdam'², in opdracht van de stadsregio Rotterdam, de Maaskoepel, de gemeente Rotterdam en zeven woningcorporaties, laat dezelfde problemen op een andere manier zien. '13 Procent van alle huurders van woningcorporaties en 24 procent van de huurders met een inkomen onder de huurtoeslaggrens (29.800 euro in 2015) hebben een betaalbaarheids-risico.' Dat betekent dat die huurders op basis van de NIBUD-cijfers over wat je minimaal zou moeten kunnen besteden aan minimale uitgaven, de huur niet meer kunnen betalen!

Een aantal maatregelen van het college, zoals de bezuinigingen op de eerdere 'langdurigheidstoeslag' en de halvering van de kwijschelding voor lokale lasten, verergeren naar de mening van de SP de tweedeling en de problemen van mensen met een laag inkomen. Het college neemt deze maatregelen om de zogenaamde armoedeval te verkleinen en het aantrekkelijker te maken voor mensen zonder werk om aan de slag te gaan. Maar ook het college zal moeten toegeven dat de Rotterdammers met werk en een laag inkomen op of net

1. Armoedesignalement 2014, SCP en CBS, 18 december 2014

2. RIGO-rapport november 2014 'Inzoomen op betaalbaarheid, Woonlasten in de regio Rotterdam'

boven het minimumloon weinig opschieten met deze maatregelen, terwijl de mensen die rond moeten komen van het sociaal minimum er jaarlijks in koopkracht zo'n 150 tot 650 euro op achteruit zullen gaan.

De SP-fractie luidt met deze initiatiefnota de noodklok. Er is aanvullend beleid nodig om de stad leefbaar te houden, de tweedeling tegen te gaan en de de ergste problemen van de mensen die nu door het ijs zakken te verlichten. Dit geldt wat de SP betreft voor mensen die rond moeten komen van het sociaal minimum, maar zeer zeker ook voor de Rotterdammers die met het huidige beleid niet 'buiten de boot' vallen, en geen aanspraak kunnen doen op huursubsidie of kwijtschelding van lasten. De hardwerkende Rotterdammer wordt ernstig in de steek gelaten, ook door dit college. Ons voorstel betekent een financiële vooruitgang voor zo'n tachtig procent van de inwoners van onze stad.

In deze initiatiefnota stellen we voor om de lokale lasten eerlijker te verdelen, waarbij we rekening houden met het probleem van de zogenaamde 'armoedeval' en uw wens om werken aantrekkelijker te maken.

Daarbij zal het u verheugen dat wij deze voorstellen doen zonder een extra beslag op de gemeentelijke financiën. Deze voorstellen zijn budgetneutraal.

Lokale lasten eerlijker verdelen

Een nieuw voorstel voor de afvalstoffenheffing en OZB

In 2012 heeft de SP-fractie het initiatiefvoorstel gedaan voor een 50/50-regeling voor de 'wijziging van de grondslag voor het heffen van afvalstoffenheffing'³ en een gedeeltelijke verrekening van die heffing met de OZB-tarieven. De kern van dat voorstel was: '50 procent van de kosten voor de verwerking van afvalstoffen, de vaste voet, wordt door ieder huishouden betaald. De resterende 50 procent wordt middels de WOZ-waarde verwerkt in de jaarlijkse OZB.'

Het toenmalige college wilde de grondslag voor de afvalstoffenheffing niet wijzigen en reageerde op ons initiatiefvoorstel voornamelijk door te stellen dat dit wettelijk niet mogelijk zou zijn. De SP-fractie betwijfelde dat argument en we krijgen enkele jaren later gelijk. De gemeente Nijmegen gaat vanaf 2015 de afvalstoffenheffing in zijn geheel terugbrengen tot een nul-tarief en verrekenet daarbij de kosten in de OZB-tarieven. Dit is met positief gevolg getoetst door de landsadvocaat⁴.

Nu deze juridische belemmering definitief weggenomen is, willen we ons voorstel – aangepast – opnieuw indienen. Met als belangrijkste argumentatie, zoals in de inleiding gesteld, dat het nog acuter is om tot een eerlijker verdeling van de lokale lasten in Rotterdam te komen.

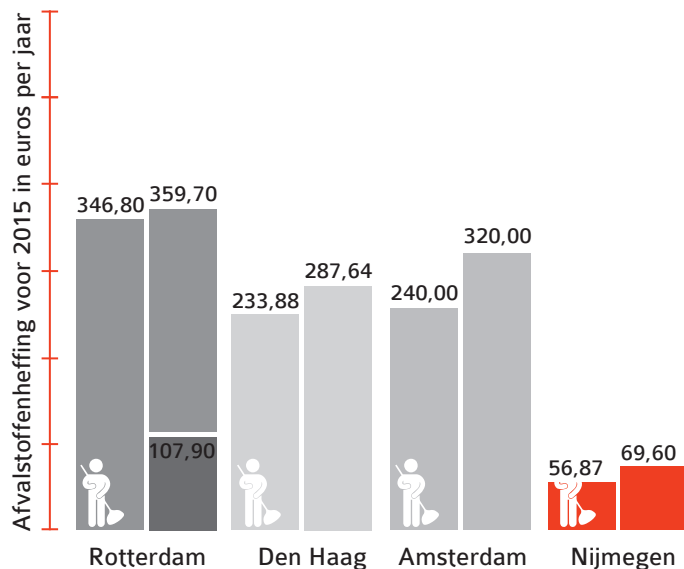
3. <http://rotterdam.sp.nl/nieuws/2012/11/afvalstoffenheffing-sp-wil-het-fifty-fifty-doen>

4. http://www2.nijmegen.nl/content/1582810/gemeente_nijmegen_mag_afvalstoffenheffing_afschaffen

Huidige situatie

Het nieuwe college heeft besloten door te gaan met het huidige afvalstoffenheffingssysteem, met een grote wijziging namelijk: het afbouwen van de kwijtschelding voor mensen met een laag inkomen tot 50 procent. Een ingrijpende beslissing, want dit betekent dat minima al in 2015 104,00 euro voor een eenpersoonshuishouden en 107,90 euro bij een meerpersoonshuishouden gaan betalen.

Ten koste van de minima krijgt de rest van de Rotterdammers een paar euro korting, 12,80 euro om precies te zijn. Daarnaast kiest dit college om, net als in andere steden, onderscheid te gaan maken tussen eenpersoons en meerpersoonshuishoudens.

figuur 1: Afvalstoffenheffing voor 2015

Voorstel OZB en Afvalstoffenheffing

We stellen voor dat Rotterdam in navolging van de gemeente Nijmegen met ingang van 1 januari 2016 kiest voor het afschaffen van de afvalstoffenheffing en het verrekenen van deze heffing in de tarieven voor de OZB. Bij voldoende draagvlak in de raad willen we het college opdragen om die tarieven uit te werken voor de begroting 2016. Waarbij we uitgaan van de volgende uitgangspunten en gevolgen voor verschillende groepen Rotterdammers.

Uitgangspunten

1. De wijziging van de grondslag wordt budgetneutraal uitgevoerd. Uitgangspunt is dat de volledige inkomsten uit de afvalstoffenheffing verrekend worden in de OZB-tarieven.

	Woningen	Niet Woningen	
	% eigenarenbel.	% eigenarenbel.	% gebruikersbel.
Den Haag	0,0687	0,2396	0,2022
Amsterdam	0,0622	0,1804	0,1443
Nijmegen	0,2413	0,4504	0,3491
Rotterdam	0,1313	0,3218	0,2618

tabel 1: OZB-tarieven 2015

	Eenpersoonshsh	Meerpersoonshuishouden						
	huurwoning	huurwoning	koopwoning 100.000	koopwoning 200.000	koopwoning 300.000	koopwoning 400.000	koopwoning 500.000	koopwoning 1.000.000
College 2015	346,80	359,70	669,90	801,20	932,50	1063,80	1195,10	1851,60
Voorstel SP	0	0	308,77	617,54	926,31	1080,70	1543,86	3087,71
Verschil	-346,80	-359,70	-361,13	-183,66	-6,19	171,28	348,76	1236,11
Verschil in %	-100%	-100%	-54%	-23%	-1%	16%	29%	67%

tabel 2: Lokale lasten in Rotterdam voor verschillende huishoudens in euro's per jaar

2. De OZB-tarieven worden op een dusdanige manier vastgesteld dat het omslagpunt waarbij eigenaar bewoners een hoger OZB-bedrag moeten betalen in vergelijking tot OZB en afvalstoffenheffing nu komt te liggen op een WOZ-waarde rond de 300.000 euro. In tabel 1 vindt u de huidige OZB voor 2015 tarieven in vergelijking met andere steden.

3. Ons voorstel betekent dat de sterkste schouders daadwerkelijk de hoogste (lokale) lasten gaan dragen in de stad en dat we als gemeente komen tot een eerlijker verdeling van de lokale lasten. Tegelijkertijd lost ons voorstel het probleem van de dreigende armoedeval in de vrijstellingsregelingen voor lokale lasten op. Een kwijtscheldingsregeling voor de afvalstoffenheffing is niet meer nodig. Bovendien profiteren in ons voorstel ook de lage middeninkomens. Waar het college de armoedeval aanpakt door huishoudens die rond moeten komen met een sociaal minimum te duperen, gaan in ons voorstel de mensen met een minimumloon tot modaal - de hardwerkende Rotterdammers - er flink op vooruit, zie tabel 2.

4. In de berekening van de lokale lasten komen ook niet-woning gebruikers aan bod. Bij ons voorstel gaan we uit van gelijke lasten voor gebruikers (0,2618% WOZ-waarde).

Gezin met kinderen in een huurwoning

zo'n 15% van de Rotterdammers

Huidige situatie

betalen geen OZB

betalen 359,70 euro afvalstoffenheffing

Met ons voorstel

gaan deze huishoudens geen afvalstoffenheffing meer betalen en er 359,70 euro per jaar op vooruit.

Ook huurders van een woning boven de liberalisatiegrens betalen geen OZB en gaan er in ons voorstel op vooruit. Omdat de wettelijke bescherming van de huurprijzen in deze sector klein is, gaan we er vanuit dat verhuurders de hogere OZB-tarieven uiteindelijk zullen doorberekenen in de huur.

Alleenstaande in een huurwoning

zo'n 30% van de Rotterdammers

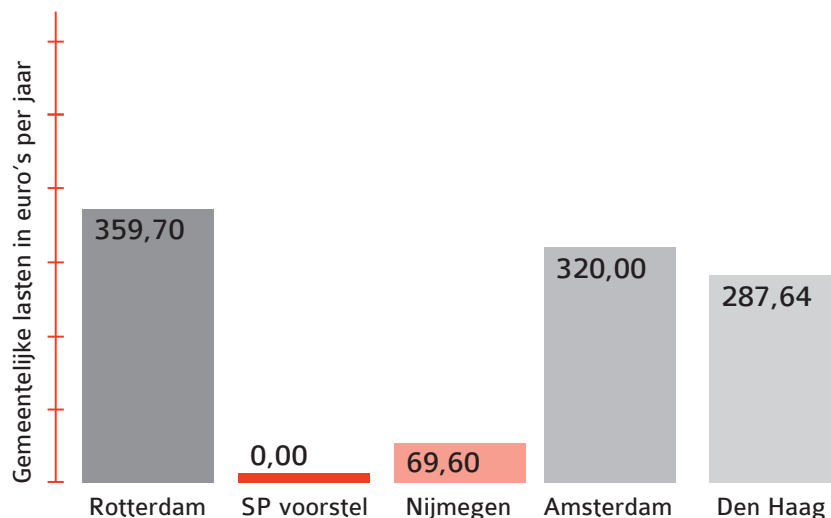
Huidige situatie

betalen geen OZB

betalen 346,80 euro afvalstoffenheffing

Met ons voorstel

gaan deze huishoudens geen afvalstoffenheffing meer betalen en er 346,80 euro per jaar op vooruit.

figuur 2: Gemeentelijke lasten voor een gezin met kinderen in een huurwoning

Samenwonend (starters) in een koopwoning

WOZ tot 200.000, zo'n 20% van de Rotterdammers

Huidige situatie (WOZ van 200.000)

betalen 263 euro OZB

betalen 179 euro rioolheffing

betalen 359,70 euro afvalstoffenheffing

in totaal zo'n 802 euro per jaar

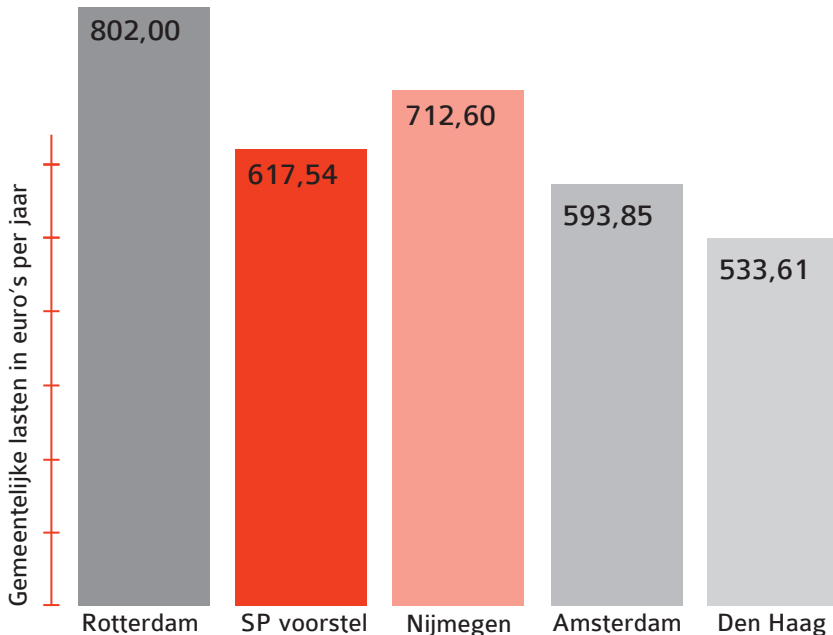

Met ons voorstel

gaan deze huishoudens 617,54 euro

aan OZB en rioolheffing betalen en er

daarmee 183,66 euro per jaar op vooruit.

Bedrijven en ondernemers

Voor eigenaren van een bedrijfspand gaan meer betalen, afhankelijk van de WOZ-waarde van het bedrijfspand. De rekening komt dus vooral terecht bij grote bedrijven in de stad. Mocht dit in de uiteindelijke berekening van de tarieven nodig zijn, dan willen we voor kleine bedrijven een compensatieregeling instellen om de hogere tarieven op te kunnen vangen.

figuur 3: Gemeentelijke lasten voor gezin met koopwoning, WOZ-waarde van 200.000